

Szubjektív beszámoló a 2009. évi lengyelországi (tarnowi) kirándulásunkról...

Az Érdi Lengyel-Magyar Kulturális Egyesület 2009. augusztus 20-23. között ismét Lengyelországba kirándult autóbusszal a Felvidéken keresztül. A fő „bázishelyünk” a magyarok számára nagyon kedves város, Tarnów volt.

Az út célja az egyesület célkitűzéseinek és hagyományainak megfelelően a lengyel történelmi, építészeti, vallási értékek megismerése, a lengyel-magyar kapcsolatok ápolása, ezen belül Bem József munkásságának megismerése. Szlovákián áthaladva adta magát az is, hogy tájékozódjunk a Felvidék történetéről, a programban szerepelt Fülel és Késmárk nevezetességeinek megtekintése is.

Az autóbusszal felszálló 48 fő azonnal elindította a „jó idő” projektet. Azaz, ha mindenki pozitívan, nyitottan, kíváncsian áll az utazáshoz, és akkor az idő is jó lesz hozzánk!

A nagy távolság miatt az első nap gyakorlatilag az utazással telt, de ezt sem töltöttük haszontalanul. Füleken a Magyar Házban kedvesen fogadtak bennünket, vendégül láttak, bemutatták a civil szervezetek tevékenységét. Megmásztuk a füleki várat is.

Gyönyörű útvonalon átkeltünk a Kárpátok egy részén, Muránynál megemlékeztünk a murányi Vénuszról is, de minden érintett településről, folyóról, hegyről megtudtunk valamit. Késmárk, a Szepesség egyik központja volt a következő megállóhelyünk. Az evangélikus templomban leróttuk tiszteletünket Thököly Imrénél, megkoszorúztuk a síremlékét. Majd, ahogy beléptünk a fatemplomba, mindenkit megdöbbenett a külső és a belső közötti kontraszt! Gyönyörű, mindenkinek javasoljuk fölkeresni!

Folytattuk utunkat, szerencsére gyönyörű időben! Láthattuk a Magas-Tátra csúcsait!

Piwnicznánál mentünk át az autóbusszal a lengyel-szlovák határon. Átjutva lengyel barátainkhoz, Ószandecnél megemlékeztünk IV. Béla lányáról, Szent Kingáról, majd megérkeztünk Bem tábornok szülővárosába, Tarnówba. Szállásunk a Zajazd pod Dębem- ben volt, kicsit a város szélén, így ekkor nem volt módunk a belvárost fölkeresni.

A második napon idegenvezetővel meglátogattuk Zalipie-t, a „festett falut”. Itt a házak többsége pingálva van, olyannyira, hogy még a kutyaól és a kerekeskút sem marad ki! Nem kicsit emlékeztet a kalocsai, mezőkövesdi pingálásokra. És aztán következett Tarnów! A Bem szarkofágnál koszorúztunk, gyertyát gyújtottunk az inkább csak a magyarok és a tarnóviai számára kiemelkedően fontos Bem József emlékére. (Természetesen a lengyel történetírás is megbecsüli!) Megtekintettük a gyönyörű belvárost, a Ryneket (Főtér), a székesegyházban megtudtuk, hogy az évszázadokon át a város urainak tekinthető Tarnowski család szinte minden férfitagját Jannak hívták! Gyönyörködtünk a székesegyházban, az egyházi épületekben. Megtaláltuk Bem József szobrát, egy fűzfa ágai kicsit betakarják az arcát, úgyhogy mondtuk:

vissza kell ide jönnünk, addigra talán már levágják az ágakat! A múzeumba nem jutottunk be, mivel a júniusi határidőt „kicsit” túllépve, nem sikerült befejezni a felújítását! Még egy dolog, amiért vissza kell ide jönnünk!

Este aztán megismerkedtünk egymással! Már akik nem ismerték egymást – és sokan voltak ilyenek! De mindenkinek voltak új információk, a bemutatkozások során érdekes, új dolgokat tudtunk meg egymásról! Azt gondolom, jól sikerült az „ismerkedési est”, mert még aznap este és másnap is folytatódtak ezek a beszélgetések.

Harmadik napon 2x120 km megtétele várt ránk, ugyanis Sandomierz városa kb. ilyen távolságra van Tarnówtól. A rosszullevők öröme aránylag sík, egyenes út vezetett oda – de nekünk ez is érdekes volt. Azt szoktam mondani: az utazás önmagért is van! Az úton nézni kell a tájat, az embereket, az épületeket, hiszen így is megismerhetjük az ottaniak világát! Tehát e sík vidéken eljutottunk ebbe a 25-30 ezres kisvárosba. És rögtön várt bennünket először 100, majd 140 lépcső megmászása! Mert ez a hajdani fejedelmi székhely bizony magaslaton van! A városka főterén természetesen a városháza, körötte ódon házak, kiülős vendéglátóhelyek, őrségváltás hagyományos ruhában! Mind-mind turistalátványosság! És egy nemes úr (lehet, hogy épp a fejedelem?) időnként körbemege a téren, természetesen korabeli ruhában. Az épen maradt kaputoronyból megnéztük fölülről is a várost, majd aláereszkedtünk: a helyreállított pincerendszerben hajdanán magyar borokat tároltak, hiszen ez a város is magyar-lengyel kereskedelmi központ volt. (A pincelabirintus végén vártuk a jutalmat: valamiféle tokaji bort! Hát, ez elmaradt!)

Többen bementek, bekukkantottak a székesegyházba, amely a város legfontosabb műemléke, a város egész történelme itt áttekinthető. Útközben a Lengyel-Magyar Kulturális Együttműködés Házán látható a 2004-ben Erdő Péter bíboros által megszentelt emléktábla, mely a két nemzet 1000 éves barátságára emlékeztet. Többen ismerkedtek a lengyel gasztronómiával. Megtekintettük a vár maradványát is, majd sétahajózásra indultunk. A hajózás során a folyóról újra végignéztük a városka nevezetességeit, most már ismerősök voltak. A nemzeti folyó, a Visztula is ismerős volt, hiszen láttuk Krakkóban is, sőt, a forrásvidéke közelében (Ustron) is jártunk egy-két évvel ezelőtt.

Sandomierzben (Szandomir) egyetlen magyar él, egy idős asszony – akit sajnos nem tudtuk fölkeresni! Még egy dolog, amiért vissza kell mennünk!

Hazafelé megálltunk Baranow Sandomirski-ben, megnéztük az egyik legszebb lengyelországi reneszánsz kastélyt. És ekkorra valakinél elfogyott a „pozitív kisugárzás”: elkezdett esni az eső! De ez sem volt nagy baj, kitartott a jókedv!

Este pedig folytatódott, nemcsak a jókedv, hanem az ismerkedés is. Néhányan pedig bementek a belvárosba – nagy kaland volt nekik! (Felhőszakadás és eltévedés tette vidámmá az estjüket!) Kipihentük magunkat, néhányan a reggeli eső ellenére szentmisére mentek. Meg is lett az eredménye: elindulásunk után egy órával ismét kisütött a nap!

Sajnos, technikai okokból kimaradt az a program, amit már évek óta szervezek, de valamiért soha nem jön össze: Debno várának fölkeresése, Balassi megidézése! Újabb ok a visszatérésre!

Hazafelé áttekintettük a lengyel-magyar történelmi kapcsolatokat (nehogy aludjon valaki a buszban!), majd kiderült, hogy Piwnicznánál visszafelé nem lehet autóbusszal átjutni Szlovákiába. Úgyhogy kerülő következett – gyönyörű útvonalon, a Poprád völgyében! A dobsinai kanyarokat követően megérkeztünk Rozsnyóra. Útitársunknak, Rege Bélának a szülővárosa, így szakértő vezetéssel jártuk be a városközpontot. A szép központtal rendelkező kisvárosban megkoszorúztuk a többször eltávolított, de 2004-ben jelenlegi helyén felállított Kossuth Lajos szobrot, megnéztük az óratornyot, a Petőfi emléktáblát.

Aztán irány Magyarország! Útközben még futotta energiánkból egy játékos visszatekintésre a 4 napra! Talán ez is segít, hogy megmaradjanak az emlékek.

Egyesületünk megalakulása, 2004 óta, ez már az ötödik utunk Lengyelországba, bár voltak egyéb, kisebb létszámú szervezéseink is. Azt gondolom, Délkelet-Lengyelország a magyar-lengyel történelmi kapcsolatok szempontjából fontos helyeit már megnéztük. Csak néhány ezek közül: Krakkó, Wieliczka, Cieszyn, Jaroslaw, Przemysl, Zakopáne, Nedec vára, Ószandec – mind-mind magyar vonatkozású helyek! És természetesen most Tarnów, valamint Szandomir! És az útközben megtekintett Árva vára, Eperjes, Fülek, Rozsnyó, a Felsővízköz környéki fatemplomok! Ezen kívül, amit csak a buszból láttunk: Kapi vára, a zólyomi vár, a korponai tarisznyavár, a gyönyörű patakok, az izgalmas folyók (Garam, Árva, Vág, Dunajec, Visztula, San, Biela), a hegyek, a Gubalówka, a Tátra látványa, a Pieninek gyönyörűsége!

Mind-mind emlékezetes volt. Mindenhova vissza kellene menni! De az utolsó utunk „kimaradásait” mindenképpen be kell hoznunk, meg kell tekintenünk Debno várát, Bem apó szobrát újból, a tarnówi múzeumot és talán még a szandomiri magyar hölgyet is fölkereshetjük!

Bazsóné Megyes Klára
amatőr idegenvezető, szervező